

Universiteit
Leiden
The Netherlands

**Bestuurskundige Berichten juni 2018: met onder andere:
Digitalisering van de overheid Bestuur XXXIII kijkt terug Alumni aan
het woord**

Saris, S.; Schreurs, D.; Weber, M.; Boom, C. van der; Sieburgh Sjoerdsma, Q.; Tseggai, M.

Citation

Saris, S., Schreurs, D., Weber, M., Boom, C. van der, Sieburgh Sjoerdsma, Q., & Tseggai, M. (Eds.). (2018). Bestuurskundige Berichten juni 2018: met onder andere: Digitalisering van de overheid Bestuur XXXIII kijkt terug Alumni aan het woord. *Bestuurskundige Berichten*, 33(2). Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212519>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212519>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bestuurskundige Berichten

Het externe magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Met onder andere:
Digitalisering van de overheid
Bestuur XXXIII kijkt terug
Alumni aan het woord

32e Jaargang, Editie 2
Juni 2018

ALMANAKKEN • ANNUARIA • JAARBOEKEN • LUSTRUMUITGAVES • VERENIGINGSBLADEN

- Onze zorgvuldige en enthousiaste manier van **begeliden** zorgt altijd voor een prachtig eindresultaat
- Wij gaan iedere uitdaging aan en bieden de meest vernieuwende **mogelijkheden**
- Studenten voelen zich **zeker** bij ons!

www.orangebook.nl

Waarde lezer,

Het collegejaar is afgelopen en dat betekent dat de alumnicommissie nog een laatste Bestuurskundige Berichten heeft gemaakt. Het thema van deze uitgave is "Digitalisering", met themabijdragen van onder andere alumnus Kamran Ullah over digitalisering bij de Telegraaf, Frits Warnar over digitalisering van de overheidsdienstverlening en een interview met Wouter Welling, werkzaam bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

In februari hebben we een alumni-enquête gehouden om onder andere de Bestuurskundige Berichten beter op u wensen te kunnen afstemmen. Daaruit bleek dat de opsplitsing van de Bestuurskundige Berichten, het semiwetenschappelijke blad, en het Haagsch Kwartiertje, het informele blad, nog niet algemeen bekend was. Door deze opsplitsing is de Bestuurskundige Berichten nu volledig gericht op de alumni van de B.I.L. en het Haagsch Kwartiertje op de studentleden.

Ook is er naast de vaste rubrieken in deze editie een overzicht te lezen van de voorzitter van de B.I.L. over de ontwikkelingen binnen de vereniging. Aangezien ons bestuursjaar er bijna op zit, is dit een mooi moment om terug te blikken op het afgelopen jaar. Dit betekent ook dat een nieuw bestuur alweer klaar staat om zich komend jaar volledig in te zetten voor de B.I.L. In september zal ik het stokje doorgeven aan Esther ten Hove, de nieuwe Commissaris Extern, en zij zal zich met veel enthousiasme inzetten voor de vereniging en haar alumni.

Ik wil u allen bedanken voor uw positieve reacties afgelopen jaar en uw enthousiasme als het gaat om de B.I.L. Het was mij een waar genoegen!

Ik wens u veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

Suzan Saris
Commissaris Extern

Colofon

Bestuurskundige Berichten

Extern magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Turfmarkt 99, 2511 DP Den Haag
Den Haag: 070-8009426, Leiden: 071-5275287
E-mail: extern@bilboard.nl
Internet: www.bilboard.nl

Jaargang 32, editie 2, juni 2018

Hoofdredactie:

Suzan Saris

Redactie:

Dylan Schreurs, Martijn Weber, Céline van der Boom,
Quintin Sieburgh Sjoerdsma en Mikal Tsegai

Advertenties:

Suzan Saris, Tel. 070-8009426

Abonnementen:

Alumnileden, leden van het instituut bestuurskunde,
partners en Vrienden van de B.I.L. ontvangen het alumniblad gratis thuis.

Uitgever:

Orangebook | almanakken & verenigingsbladen
www.orangebook.nl

Dit blad is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt tweemaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteuren op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt zich het recht voor stukken in te korten, te wijzigen, dan wel niet te plaatsen.

ISSN 0920-5772

© Copyright 2018 B.I.L.

Inhoudsopgave

Alumnidmaatschap	05
Wat doet de B.I.L. allemaal voor haar Alumni?	
Kamran	06
Over?	
Terugblik op het bestuursjaar	08
De 33e voorzitter der B.I.L. blikt terug op het bestuursjaar.	
Terugblik op B.I.L.-activiteiten	09
Drie activiteiten worden uitgelicht.	
Overzicht van de Diesweek	10
Update van de B.I.L.-activiteiten die tijdens de diesweek hebben plaatsgevonden.	
Interview met Wouter Welling	11
Een interview over digitale dienstverlening bij de overheid.	
Alumna aan het woord	12
Amber Brantsen aan het woord over haar studie en haar werk.	
Overheidsontwikkeling	14
Frits Warnar over het project programma digitaal 2017	

Mededelingen

Wijzigingen doorgeven

Bent u verhuisd of is uw telefoonnummer of e-mailadres gewijzigd? Geef uw wijzigingen door via secretaris@bilboard.nl.

Het alumni lidmaatschap

De B.I.L. hecht veel waarde aan het contact met haar alumni. Daarom worden alumnileden van de B.I.L. op de hoogte gehouden van de actualiteiten binnen de vereniging middels een eigen Extern Magazine, de Bestuurskundige Berichten, en een eigen alumni nieuwsbrief. Daarnaast worden er ieder jaar een aantal activiteiten voor alumni georganiseerd zoals het Master-Alumni diner en lezingen. Als alumnus kunt u ook toetreden tot onze Linked-In en onze Facebookpagina om op de hoogte te blijven van werkzaamheden en activiteiten van voormalige studiegenoten. Dit allemaal om ervoor te zorgen dat het contact met de vereniging, de alumni en huidige leden zo goed mogelijk behouden blijft.

Aanmelden voor het alumni lidmaatschap kan via: secretaris@bilboard.nl.

Vrienden van de B.I.L.

Sinds twee jaar is het nieuwe initiatief 'Vrienden van de B.I.L.' (VvB) opgericht. De B.I.L. hecht veel waarde aan de carrière en ontwikkeling van haar leden. Om dit waar te kunnen maken hebben wij uw hulp nodig. Word Vriend van de B.I.L. en lever een financiële bijdrage zodat de vereniging ervoor kan zorgen dat haar leden een onvergetelijke tijd bij de B.I.L. beleven! Als dank zult u een vermelding krijgen op de website en in de almanak.

Geïnteresseerd of heeft u vragen? Mail dan gerust naar extern@bilboard.nl!

Het 34e bestuur der B.I.L.

Het 34e kandidaatsbestuur der B.I.L. is als volgt geconstitueerd:

Voorzitter	Jochem Herst
Secretaris	Rafke Jongen
Penningmeester	Kelvin Koop
Commissaris Onderwijs	Dylan Schreurs
Commissaris Intern I	Gaby de Bruin
Commissaris Intern II	Lilian van Leeuwen
Commissaris Extern	Esther ten Hove

Digital First

Kamran Ullah studeerde bestuurskunde in Leiden en was bestuurslid van de B.I.L. in 2003-2004. Na zijn studie werkt hij in diverse functies binnen de mediawereld, onder andere als presentator en eindredacteur op Radio 1. Op dit moment is hij News Content Director video bij De Telegraaf. Daarnaast is hij werkzaam als gespreksleider en trainer.

De verbazing is vaak groot bij mensen als ik ze antwoord op de vraag wat ik gestudeerd heb. Zelf weet ik inmiddels dat je bestuurskundigen overal tegenkomt. Natuurlijk bij de overheid, maar ook in het onderwijsveld, in het bedrijfsleven, bij banken, én dus ook in de media.

Wanneer ik vertel dat ik bij De Telegraaf werk is de verbazing nog groter als ik antwoord dat ik niet schrijf. Logisch, De Telegraaf is al 125 jaar krant en dus is de link met schrijvende journalistiek snel gelegd. In de rol van News Content Director video ben ik verantwoordelijk voor de video-activiteiten van ons nieuwsmerk. De derde pijler naast krant en website (app). En daarmee heb ik dagelijks te maken met digitalisering.

Dé succesformule voor geslaagde digitalisering heb ik niet, wel drie elementen die noodzakelijk zijn om succes te bewerkstelligen: focus op het doel, cultuurverandering teweegbrengen, en blijven ontwikkelen.

Doel

‘Laten we ook een podcast maken.’ En ‘wat gaan we op Snapchat doen?’. Een kramp die bij vele bedrijven maar ook overheden deze dagen zichtbaar is. Zodra er een nieuwe trend is of een nieuw social medium populair lijkt te worden moet men mee. Niemand wil bekend staan als de partij die als laatste overging. We willen allemaal early adaptors zijn. En dus is er die kramp. Het is één van de risico's van iedere organisatie in transitie op het digitale domein.

Digitalisering is niet het doel op zich. Het is een middel om een ander doel te behalen, bijvoorbeeld behoud van klanten, bereiken van nieuwe doelgroepen, of verbeterde serviceverlening. Uitzondering vormen die plekken waar sprake is van disruptie. Dit is zichtbaar in markten die volledig veranderen.

Dit leek een tijdlang ook te gelden voor kranten. Deze zogenaamde ‘dodenbomenmedia’ waren afgeschreven, want nieuws was nu online te halen. Gratis. Waarom zou iemand er dan nog voor betalen? Toch ben ik er inmiddels van overtuigd dat het printproduct altijd zal blijven staan. Hoewel bij groot nieuws het adagium ‘digital first’ voortaan geldt. Met andere woorden: we brengen het nieuws eerst online.

Cultuurverandering

Toen De Telegraaf aan het begin van dit decennium met video begon was het de bedoeling om de dagelijkse krantenartikelen te vertalen naar video. Van woord naar beeld. Om daarmee te voldoen aan de groeiende behoefte van mensen om online video te consumeren. De animo bleek groter dan gedacht, de ontwikkeling ging harder dan verwacht. En zo ontstond de derde poot van het nieuwsmerk.

Digitaliseren betekent verandering. En verandering wordt lang niet door iedereen gekoesterd. Bij digitalisering wordt nog meer gevraagd van collega's. Zeker in de bestaande mediawereld betekent dit dat je iets extra's moet gaan doen in dezelfde tijd. Het komt er nog eens bij. Zonder de goede wil en veranderingsgezindheid van collega's is digitaliseren in mijn optiek onmogelijk.

Dit geldt ook bij ons. Aan de blocnote met pen is een smartphone met microfoon toegevoegd. Bij een aanslag, groot ongeval, of bijzondere viering kwam in het verleden de krantenverslaggever aangesneld op locatie. Vervolgens was het zoveel mogelijk waarnemen en spreken met mensen. De deadline lag in de avond. Eén deadline voor de krant. Tegenwoordig maakt diezelfde verslaggever meteen een foto op locatie. Hup, uploaden naar Twitter en het liveblog op de site. Een stand-up opnemen voor een video. Ondertussen mensen spreken voor een online artikel. Het achtergrondverhaal voor de krant is pas het zoveelste en laatste product dat wordt gemaakt op locatie. Het werk is door het digitale product volledig veranderd. Er is niet meer sprake van één deadline, maar van continue deadlines, die gevoelsmatig altijd één second geleden liggen.

Ontwikkeling

Het lanceren van een nieuwe werkwijze of nieuw product is pas een eerste stap. De exponentiele groei in de digitale wereld vergt dat blijvende ontwikkeling noodzakelijk is. Voor veel bedrijven ligt hier een nieuwe uitdaging. Iedere volgende stap hoeft niet hetzelfde effect te hebben als de eerste stap. Onze eerste video's haalden honderdduizenden views. Toen we het team uitbreiden en meer video's gingen produceren, nam het totaal aantal kijkers weliswaar toe maar per video lag het gemiddelde aantal lager. Ook op dit soort momenten moet de focus op het grotere doel blijven.

Continue ontwikkeling dus. Onze HR-afdeling is verbaasd hoe vaak wij weer nieuwe functies in het leven roepen. Eerst kwam de social mediaredacteur er bij, toen de live-redacteur (we kunnen steeds makkelijker live op onze site), en nu is er de Youtube-communitymanager. Grote kans dat bij het verschijnen van dit blad er alweer een collega op een nieuwe functie is begonnen.

En hier begint het dus weer van vooraf aan. Keep the eyes on the ball, het doel. En zorg ervoor dat je als organisatie qua cultuur mee verandert. Wie éénmaal begint met digitaliseren, blijft digitaliseren.

Terugblik op het bestuursjaar

Door Anneke van Diepenbeek, voorzitter der B.I.L.

Het collegejaar 2017-2018 is voorbij en daarmee komt ook het bestuursjaar bijna tot een einde. Het was een jaar dat voorbij gevlogen is, waarin we van alles meegemaakt hebben en we veel van elkaar geleerd hebben. Een vereniging besturen is een echte uitdaging, maar geen onmogelijke wanneer je dit mag doen met een hecht team. Samen hebben we het afgelopen jaar hard gewerkt om voor onze leden een leuke en interessante toevoeging te realiseren op de studie. Ondertussen is het tijd voor ons om terug te kijken op een jaar vol activiteiten. Aan het begin van dit collegejaar hebben wij als bestuur drie speerpunten opgesteld, namelijk cohesie, communicatie en continuïteit, die de leidraad vormden voor ons beleid. Hiermee beoogden we een mooie toevoeging aan het studentenleven van onze leden te zijn, maar ook een gezonde vereniging te blijven. Wat hebben we met deze speerpunten bereikt? Met het speerpunt cohesie in gedachten wilden wij het afgelopen jaar aandacht besteden aan de band met de verschillende partijen op de Campus Den Haag. Hier hebben we bijvoorbeeld invulling aan gegeven door in samenwerking met de studieverenigingen op de campus het jaar af te trappen met een Campus Party. Ook hebben we het Interfacultair Congres in april naar Den Haag gebracht, waarbij Haagse en Leidse studenten met elkaar in contact werden gebracht. Aan het speerpunt communicatie hebben we vooral invulling gegeven in samenwerking met onze commissieleden. Zo werd onder hen halverwege dit jaar een extra evaluatie gehouden over hun ervaringen en hebben we samen nagedacht over creatieve promotie onder de leden. Daarnaast hebben de website billboard.nl een nieuw jasje gegeven, waardoor de activiteiten die op de planning staan nog beter worden uitgelicht. Het speerpunt continuïteit was voor ons vooral intern van belang, omdat we hiermee een goede basis wilden creëren voor de toekomst. Met dit speerpunt in gedachten hebben we onder andere besloten over te stappen op een ander programma voor de ledenadministratie en zijn we bezig met het leggen van een goede basis voor de literatuurverslagen die we sinds dit jaar opnieuw aanbieden. Voor nu kijken we nog uit naar de Lange Reis naar Israël en de ontvangst van de nieuwe lichte Bestuurskunde-studenten tijdens de introductieweken in Leiden en Den Haag. Hopelijk tot ziens op een alumni-activiteit!

Terugblik op de activiteiten

Alumiactiviteit: burgerparticipatie

Op 20 februari kwamen Carola van Eijk, net gepromoveerd op dit onderwerp, en Menno Spaan, oprichter en directeur van Haagse Beek organisatieadvies, meer vertellen over hoe burgers samen met de overheid allerlei publieke diensten leveren. Wat motiveert burgers? Hoe staan de professionals tegenover samenwerken met burgerleken? En hoe verloopt de interactie tussen de beide partijen? Waren allemaal vragen waarover gediscussieerd werd. Er werd afgesloten met een borrel.

Career Event

Op 2 maart was het jaarlijkse Career Event van de B.I.L. Hier waren onder andere lezingen van de gemeente Den Haag, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het Hoogheemraadschap van Rijnland. Ook konden de studenten meerdere workshops volgen met diverse onderwerpen, zoals leiderschap, lobbyen, superdiversiteit en sollicitatietips & -tricks. Het succesvolle evenement werd afgesloten met een netwerkborrel.

Korte Reis naar Zagreb

In de laatste week van januari bezochten 60 studenten van de B.I.L. het mooie Zagreb. Zij brachten een bezoek aan onder andere het parlement, de Centrale Bank, een lobby kantoor, de Nederlandse ambassade en het Supreme Court. De reis werd natuurlijk goed afgesloten met een kroegtocht.

Diesweek 'Grootmachten'

Zoals elk jaar werd er ook dit jaar een Diesweek georganiseerd. Deze keer met het thema 'Grootmachten'. Hieronder vindt u een overzicht van deze zeer geslaagde week.

Van Braamlezing

De week werd afgetrapt met de traditionele Van Braamlezing. Eerst hield Claar Bergmans een introductie. Claar zat in het eerste en tweede bestuur der B.I.L. en heeft ons alles verteld over de geschiedenis en het ontstaan van onze vereniging. Vervolgens nam Pete Hoekstra het woord. De Amerikaanse ambassadeur vertelde over zijn ervaring met grootmachten. De avond werd afgesloten met een Q&A met Frits Bolkestein.

Diesfeest 'Muzikale Grootmachten'

Na de oudbesturenborrel die muzikaal werd omlijst door een bandje van oudbesturen barstte het feest los. Er werd tot in de kleine uurtjes gedronken en gedanst.

Formele activiteit: bezoek Japanse ambassade

Om in het thema 'Grootmachten' te blijven werd een bezoek gebracht aan de Japanse ambassade. Dit was een interactieve excursie. Er werden veel interessante vragen en antwoorden gegeven, met betrekking op actuele onderwerpen en de buitenlandpolitiek.

Informele activiteit: World bowling games

Na het bezoek aan de ambassade werden de pakschoenen verruild voor bowlingschoenen. Zes teams streden om de hoogste score. Na een gelijk spel werd er een shootoff gedaan, waar uiteindelijk toch de echte winnaar bekend werd.

Diesgala: American Prom

Om de week in stijl af te sluiten werd het diesgala dit jaar gehouden in Plein XIX. Iedereen had zijn beste pak en mooiste jurk aangetrokken. Er werd tevens een Promking en Promqueen gekozen. Daarnaast kreeg de mooiste 'Promposal' een flesje bubbels. Ook hier werd tot in de late uurtjes gedanst op de hoge hakken.

Digitale dienstverlening bij de overheid

Wouter Welling is coördinerend beleidsmedewerker digitale overheid bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Na een post-master politieke geschiedenis en een traineeship informatiemanagement bij PBLQ is hij bij Logius terechtgekomen. Dit is een onderdeel van de Rijksoverheid dat zich bezighoudt met de overheid en ICT. "Wat betekent de digitalisering van de maatschappij voor Nederland? Op dit moment merk je dat het pas op de maatschappelijke agenda komt als er iets misgaat, zoals de parlementaire enquête over de ICT projecten bij de overheid. Maar eigenlijk verdient dit onderwerp meer aandacht. Wat gebeurt er bijvoorbeeld met kwetsbare groepen die de digitalisering niet bij kunnen houden, als de overheid alles digitaal gaat doen? Tegelijkertijd biedt de digitale overheid juist meer kansen voor de zelfredzame types van onze generatie."

Maar wat betekent de digitalisering dan voor de overheid zelf?

"Bij de overheid gebeuren veel processen op de achtergrond, waar je als burger niet meteen zicht op hebt. Al die achtergrondsystemen moeten gedigitaliseerd worden en daarna moeten alle processen rondom de dienstverlening ook nog worden gedigitaliseerd. En los van de achtergrondprocessen, willen we natuurlijk ook de mogelijkheden die er nu zijn optimaal benutten. In de jaren '90 werd er al volop geëxperimenteerd met New Public Management. Tegenwoordig verwachten mensen integrale dienstverlening. Ik liep een dag mee in het callcenter van mijnoverheid.nl, voor mijn traineeship. De helft van de telefoontjes die ik kreeg waren voor gemeentes, de belastingdienst of andere instanties. 'De overheid' is voor de burger maar een instantie, terwijl het natuurlijk heel veel onderdelen kent die allemaal willen weten wat jouw burgerlijke staat is."

Hoe kan de digitale dienstverlening voor de burger beter?

"De grootste prikkel bij de meeste overheden om te digitaliseren is efficiëntie in plaats van een betere dienstverlening. In bijvoorbeeld Denemarken is dit heel anders: daar is dienstverlening van de overheid georganiseerd rondom life-events: trouwen, scheiden, een geboorte, een sterfgeval. Als je bijvoorbeeld gaat scheiden kun je dat in Denemarken met één klik op de knop bij alle onderdelen van de overheid doorgeven. In Nederland zijn we ontzettend goed in processen optimaliseren, maar we zouden wel meer mogen focussen op dienstverlening. Als je niet oplet, ontstaat er bestuurlijke verlamming, omdat overheden niet snel genoeg mee-veranderen met de samenleving. Daarnaast is het voor de overheid anders dan voor bedrijven: de overheid moet met iedereen rekening houden, ook met mensen die niet mee kunnen komen met digitalisering. Een bank kan besluiten alleen nog maar digitale bankafschriften te versturen, maar de overheid moet iedereen bedienen. Als laatste is privacy een groot issue. Als de overheid meer gegevens van de burger heeft, kan dienstverlening vaak beter aangepast worden op individuen."

Moeilijke vraagstukken!

"Zeker, maar ook heel interessant. Ik zou iedere bestuurskundige aanraden zich eens te verdiepen in dit onderwerp. Het staat bij veel studenten niet op de radar, terwijl het juist heel tastbaar en urgent is. Natuurlijk kun je na je studie bij een hippe startup gaan werken, maar bij de overheid heb je de kans om aan maatschappelijk relevante vraagstukken te werken!"

Alumna aan het woord: Amber Brantsen

Nog niet zo lang geleden liep Amber Brantsen door de gangen van de Universiteit Leiden. Nu loopt ze door de gangen van het NOS-gebouw in Hilversum en groet ze haar journalistieke collega's hartelijk. Hoe kijkt de presentatrice terug op haar tijd als Bestuurskunde studente?

Het doel van Brantsen (28) is altijd geweest om in de journalistiek te eindigen. Ze begon daarom in Amsterdam aan de studie Media en Cultuur, maar besepte dat ze op een redactie niet veel had aan theoretische kennis over films en media. Daarom stapte ze over naar Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden, wat haar inhoudelijk aantrekkelijker en interessanter leek.

Hoe was het om met journalistieke ambities tussen alle Bestuurskunde studenten te zitten?

“Op de eerste dag van het eerste jaar zaten we bij elkaar en werd er gevraagd wat we wilden doen met deze studie. Sommigen wilden de politiek in, anderen wilden beleidsmedewerker worden. En ik wilde journalist worden. Iedereen vond het eigenlijk een beetje gek, maar ik wilde met Bestuurskunde als breed fundament uiteindelijk de journalistiek in. Het was wel een uitgedacht plan.”

Zag Bestuurskunde er toen anders uit?

“Ja, wij zaten nog drie jaar in Leiden, in het Pieter de la Courtgebouw en er was nog geen onderscheid tussen BBO en EBM. Ik was op een gegeven moment studentambassadeur en heb toen samen met werkgroepdocenten Jan Pronk, Mark Reijnders en een andere student meegeholpen met het opzetten van EBM. Jan en Mark tekenden EBM uit met het Instituut en ik mocht helpen met de marketing en het werven van studenten. Dat was leuk, want zo stonden wij aan de wieg van het opzetten van de nieuwe stroom.”

Vond je de studie zelf ook leuk?

“Ja en ik was vooral heel blij dat ik iets gevonden had wat ik interessant vond. Ik had eigenlijk een verkeerde studiekeuze gemaakt daarvoor. Ik was erg opgelucht dat ik veel leuk vond. Sociologie vond ik echt geweldig. Rechten was ook leuk, net als European Union Politics and Policy (EUPP) en Beleid. Behalve statistiek, dat vond ik echt niet leuk.”

Maar statistiek staat toch aan de basis van de beleidsstukken?

“Ik denk dat ik al wist dat ik niet die beleidsstukken ging schrijven, waardoor ik het al niet meer zo interessant vond.”

“wij presentatoren redigeren vaak de tekst; je bent volledig onderdeel van de redactie”

Op wat voor manier combineerde je Bestuurskunde met journalistiek?

“Toen mijn studie startte, begon ik ook bij de lokale omroep van Leiden: Unity FM. Daar was ik radionieuwslezer en na een jaar ben ik overstapt naar de regionale omroep Radio West in Den Haag. Ook freelancete ik als voice-over en zo had ik dus de studie, Radio West en een eigen bedrijfje. Aan het eind van Bestuurskunde had ik nog geen stagegelopen, wat ik wel een gemis vond. Toen heb ik meegedaan aan de stagepitchdag van de NOS en mocht ik hier beginnen bij de binnenlandredactie. Dat wilde ik heel graag om zo te proeven van de landelijke journalistiek.”

En uiteindelijk mocht je ook bij de NOS komen werken?

“Ik hoopte te kunnen blijven en liet me daar weleens over uit, maar hoorde er niets concreets over. Totdat ik twee dagen voor het aflopen van de stage een mailtje kreeg van de chef van de 24-uurs redactie of ik even koffie wilde drinken. Daar bleek de stagebegeleider ook bij te zitten, die mij al grinnikend aankeek. Toen kreeg ik de vraag wat ik ervan zou vinden om het nieuws te gaan lezen op de radio. Mijn stagebegeleider lachte, want die wist het natuurlijk al lang. Maar zo begon het hier.”

Later mocht je naar 3 FM, het Radio 1 Journaal en sinds augustus zit je vooral bij tv. Hoe ziet een normale dag er daar uit?

“Het begint op de redactie, waar je met de eindredacteur gaat kijken wat er in de journaals komt. Die is inhoudelijk de baas en bepaalt wat er in het bulletin komt, maar overlegt daarvoor wel met de presentator en de regisseur. Dan worden filmpjes gemonteerd en items gemaakt en moet ik tussendoor in de make-up. De teksten worden in de autocue gezet en dan begint de uitzending.”

Als presentator bemoei je je dus ook met de teksten?

“Ja, in principe maakt de verwerker een opzet voor de tekst, maar wij presentatoren redigeren die vaak. Ik weet bijvoorbeeld over welke woorden ik val en wat goed loopt. Je bent als presentator volledig onderdeel van de redactie.”

Wat zie je terug van Bestuurskunde in je huidige werk?

“Elke dag zie je nog van alles terug. Vorig jaar was de presentatie van het regeerakkoord. Dat was mijn eerste grote uitzending. Een live programma van twee uur, met Ron Fresen en Xander van der Wulp in Den Haag en andere verslaggevers in het land. Je moet toch een bepaalde basiskennis hebben om te weten waar dat over gaat.”

Overheidsontwikkeling: Programma Digitaal 2017

Door Frits Warnar

Het kabinet Rutte-II had in het regeerakkoord van 2012 opgenomen dat de overheidsdienstverlening beter moest. Als doel was gesteld: 'Ondernemers en burgers kunnen uiterlijk in 2017 zaken die ze met de overheid doen, zoals het aanvragen van een vergunning, digitaal afhandelen'. Om dit bij alle overheidsorganisaties te helpen realiseren is in 2013 het programma Digitaal 2017 in het leven geroepen. Het programma is eind 2017 afgerond. De laatste twee jaren was ik programma-manager van dit programma dat viel onder verantwoordelijkheid van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische Zaken (nu: Economische Zaken en Klimaat, EZK).

Omdat gemeenten, provincies, waterschappen, departementen en uitvoeringsorganisaties zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen (digitale) dienstverlening had het programma vooral een ondersteunend en faciliterend karakter. Het was geen ICT-programma, maar een programma met een ICT gerelateerd doel. Vanaf de start was de gedachte dat de ontwikkeling van de digitale overheid het best gestimuleerd kon worden door een mix van verschillende instrumenten in te zetten en daarmee diverse rollen te vervullen. Gedacht moet worden aan rollen zoals: agenderen, onderzoeken, monitoren, informeren, faciliteren en rapporteren. Instrumenten die hiervoor zijn ingezet waren bijvoorbeeld websites met informatie (voor overheidsprofessionals), jaarlijks onderzoek naar het aanbod van digitale diensten van individuele organisaties, opstellen en agenderen van voortgangsrapportages, etc. Eén rol van het programma was echter dwingend van karakter. Dat betrof de wetgevende rol. Ook die rol is ingevuld, daarover straks meer.

Over de mate waarin de digitalisering van de overheidsdienstverlening in 2017 een succes is geworden, kunnen de meningen uiteenlopen. In oktober 2017 heeft de minister van BZK, mede namens de minister van EZK, de stand van zaken aan de Tweede Kamer gemeld. Het politieke oordeel van de ministers was dat de Nederlandse overheid een goed peil van digitale dienstverlening had bereikt en dat daarmee de doelstelling in hoge mate was gerealiseerd. Die conclusie was onder meer gebaseerd op het feit dat (medio 2017) overheidsbreed gemiddeld 90% van de meest gebruikte overheidsdiensten in digitale vorm beschikbaar was. Bij diverse grote uitvoeringorganisaties lag het percentage hoger dan 95%.

Ook niet onbelangrijk om te vermelden is dat de tevredenheid van burgers en ondernemers over de overheidsdienstverlening de afgelopen jaren geleidelijk aan is toegenomen.

Naast de vraag of de digitalisering een succes was, wilden we weten of het of het programma hieraan een wezenlijke bijdrage heeft geleverd. Daarom hebben we een onafhankelijk evaluatieonderzoek laten uitvoeren met als centrale vraag: in welke mate heeft het relatief bescheiden programma met de inzet van diverse instrumenten bijgedragen aan het resultaat? Subvragen waren: Welke lessen kunnen er getrokken worden over de gekozen strategie? Welke door het programma ingezette instrumenten hebben impact gehad bij de verschillende overheidsorganisaties? Wat zijn succesfactoren voor dergelijke programma's?

Het onderzoeksrapport is begin 2018 gepubliceerd en is medio maart in de Tweede Kamer besproken. De overall conclusie van het onderzoek was dat de mix van instrumenten goed heeft gewerkt. Bij kleinere overheidsorganisaties en bij waterschappen was de impact van het programma het grootst. De voorbereiding van de wijziging van de Algemene wet bestuursrecht was de sterkste prikkel voor overheidsorganisaties. In dit wetsvoorstel is opgenomen dat burgers en ondernemers het recht krijgen aanvragen via een digitaal kanaal in te dienen, als dat ook schriftelijk kan. Dit recht impliceert een plicht voor overheidsorganisaties om zo'n digitale aanvraag in behandeling te nemen. Hier past de kanttekening dat dit voorstel nog aan de Tweede Kamer aangeboden moet worden. Op de gedeelde tweede plaats qua impact kwamen de inzet van gericht, persoonlijk contact (zoals door relatiebeheerders) en de jaarlijkse onderzoeken naar het aanbod van digitale overheidsdiensten.

Wat heb ik zelf geleerd van het evaluatieonderzoek?

- * Dat een gezamenlijke, maatschappelijke opgave het beste werkt om verschillende overheidspartijen in beweging te brengen;
- * Een concretisering van die opgave nodig is voor elk type overheidsorganisatie;
- * Het nuttig is om als landelijk programma in een vroeg stadium duidelijk te maken welke rollen het programma gaat vervullen en hoe;
- * Intensieve samenwerking met stakeholders, op basis van gelijkwaardigheid en goede persoonlijke relaties, van groot belang is;
- * De basis waar vanuit je vertrekt op orde moet zijn;
- * Een gezonde dosis politiek-bestuurlijke betrokkenheid stimulerend werkt.

Digitalisering van overheidsdienstverlening kent grote uitdagingen en gaat volop door. Er zullen nog veel projecten en programma's op losgelaten worden. Ik kijk terug op een prettige samenwerking met diverse stakeholders en een leerzaam traject. Inmiddels werk ik als programma-manager aan een andere uitdaging bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op het gebied van het Openbaar Vervoer waarbij ik gebruik maak van de opgedane inzichten.

spize

ASIAN BISTRO | FOOD & DRINKS

Beleef de pure Thaise keuken in
een uniek en eigentijds interieur

Stel zelf uw 3 gangen diner samen
voor een vaste prijs van € 23,50

Spui 185 | 070 365 28 27 | www.spize.nl

(150 meter naast Pathé Spuimarkt tegenover Dr. Anton Philipszaal)